خراسان روزنامه صبح ایران
سه‌شنبه ۱۹ تیر ۱۳۹۷ .۲۶ شوال ۱۴۳۹ .شماره ۱۹۸۶۱

لغو حکم آزادی داسیلوا

دادگاه تجدیدنظر برزیل بار دیگر حکم مربوط به آزادی «لوئیس لولا داسیلوا» رئیس جمهوری سابق این کشور اعلام کرد، وی باید همچنان در زندان بماند. این حکم در پی کش‌وقوس‌های فراوان درباره آزادی لولا داسیلوا پیش از انتخابات ریاست جمهوری برزیل در اکتبر ۲۰۱۸ اعلام شده است. با این که داسیلوا در حال سپری کردن ۱۲ سال و نیم حبس است، اما همچنان از محبوبیت زیادی در میان مردم برزیل برخوردار است.

تحلیل روز

دکتر حامد رحیم‌پور
international@khorasannews.com

«می» خانه نشین می‌شود؟

همزمان با چالش سفر دونالد ترامپ به لندن، ترزا می بیش از گذشته سردرگم شده است. او موظف است پایبند به نظر مردمی باشد که به خروج از اتحادیه اروپا رای دادند اما آمار و ارقام شرایط اقتصادی انگلیس باعث شده است او در مقابل بخش عمده‌ای از کابینه خود قرار بگیرد و موافق به اصطلاح «خروج نرم» از اتحادیه اروپا باشد. رئیس بانک مرکزی انگلیس فاش کرده است که برگزیت ۴۰ میلیارد پوند به اقتصاد این کشور خسارت زده و درآمد خانواده‌ها به میزان زیادی کاهش‌یافته است. همزمان شمار زیادی از فروشگاه‌های زنجیره‌ای انگلیس شعبات خود را تعطیل کرده و کاهش نیرو داده‌اند. چشم‌انداز رشد اقتصادی انگلیس نیز تا حد قابل توجهی کاهش‌یافته و اتاق بازرگانی، اقتصاد انگلیس را در وضعیت «مرگ تدریجی» توصیف کرده است. حالا با طرح ترزا می، ارتباط نزدیک میان بریتانیا و اتحادیه اروپا حفظ و برای مراودات گمرکی نیز تسهیلاتی در نظر گرفته می‌شود. در چنین شرایطی اگرچه به صورت اسمی انگلیس از اتحادیه اروپا خارج می‌شود ولی هنوز بخشی از اروپا خواهد بود. اما حامیان برگزیت سخت که چهره‌هایی همچون بوریس جانسون وزیر امور خارجه و دیوید دیویس وزیر مستعفی برگزیت در آن دیده می‌شوند، خواستار قطع تمام وابستگی‌های انگلیس به نهادهای اروپایی و بازتعریف آن در چارچوب همکاری‌های مستقل میان دو طرف هستند. استعفای بوریس جانسون و دیوید دیویس اکنون می‌تواند دامنه اعتراض‌ها به روند خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا را گسترش و در واقع ادامه نخست وزیری ترزا می را در معرض خطر قرار دهد. ضمن این که امکان برکناری یا استعفای برخی مقامات مخالف «ترزا می» نیز وجود دارد. بر اساس عرف سیاسی در بریتانیا چنان چه ۴۸ تن از نمایندگان خواستار برکناری رهبر حزب خود شوند، انتخابات درون حزبی آغاز می‌شود. اگر روند مخالفت‌ها در حزب محافظه کار افزایش یابد، این مسئله می‌تواند در نهایت به برکناری ترزا می منجر شود. مسلما این سناریو در صورت تحقق، برای حزب کارگر که به دنبال به دست گرفتن مجدد قدرت در بریتانیاست، خبری خوش خواهد بود.

اندیشکده روز

بازآفرینی ترکیه از دروازه عراق

مرکز پژوهش‌ها و مطالعات راهبردی الروابط نوشت: پس از چالش‌های اقتصادی پیش روی ایران، نقش ترکیه در تحولات منطقه پررنگ‌تر خواهد شد. با این که ترکیه ضمن استفاده از وضعیت به وجود آمده، به کمک ایران خواهد آمد اما خود نیز به دنبال نقش آفرینی در تشکیل دولت آینده عراق از طریق ورود سیاستمداران اخوانی خواهد بود. ترکیه پس از پیروزی حزب عدالت در انتخابات، تلاش می‌کند از طریق ایجاد بلوک سنی در عراق، نقشی را که در اختیار سعودی‌ها بود، از آن خود کند. بازی ضعیف ثامر السبهان که تلاش کرد به جای نزدیکی به همه عراقی‌ها به یک طیف نزدیک شود و با شکست مواجه شد، تلاش‌های امیدوارانه ولیعهد سعودی برای ایجاد روابط خوب با عراق را ناکام کرد و عملا به نقش سعودی‌ها در عراق پایان داد تا ترک‌ها با قدرت جای آن‌ها را بگیرند. احتمالا جایگاه آنکارا در عراق به دلیل آن که می‌تواند به محدود کردن ایرانی‌ها بینجامد، مورد رضایت آمریکا خواهد بود. ترکیه در عراق اشتباهات السبهان را مرتکب نخواهد شد. ترک‌ها این بار از طریق تحریم‌های اقتصادی ایران در حال بازآفرینی نقش منطقه‌ای خود از دروازه عراق هستند.

زیاده خواهی آمریکا در مذاکرات دوجانبه با کره شمالی، موجب بازگشت جنگ لفظی شد

مذاکره گانگستری

شریفی- هنوز هواپیمای «مایک پمپئو» وزیر خارجه آمریکا از فرودگاه پیونگ یانگ بلند نشده بود که وزارت خارجه کره شمالی در بیانیه‌ای تند از «عدم پیشرفت در مذاکرات این کشور با آمریکا به دلیل رفتار گستاخانه و قلدرمآبانه واشنگتن» خبر داد. وزارت خارجه کره شمالی پس از آن که وزیر خارجه آمریکا مذاکرات با پیونگ یانگ را سازنده خوانده بود، به این سخنان واکنش نشان داد. دونالد ترامپ نزدیک به یک ماه پیش در سنگاپور با کیم جونگ اون عکس یادگاری گرفت و توافق نامه‌ای مبهم را امضا کرد. مایک پمپئو نیز تاکنون سه بار به کره شمالی سفر کرده است. در این دیدارها و مذاکرات، مقامات آمریکایی در حالی پیروزی دیپلماتیک خود را فریاد می‌زنند که صدای مقامات کره‌ای در آن گم شده است. صدایی که می‌گوید حاضر به اجرای توافقی یک طرفه نیست. پمپئو همچون گذشته تاکید کرده که واشنگتن به دنبال «خلع سلاح کامل، بدون بازگشت و قابل تایید» پیونگ یانگ است. اما یک سخنگوی وزارت خارجه کره تاکید کرد که هرگز به این توافق تن نمی‌دهد و کشورش در پی خلع سلاح چند مرحله‌ای و «همزمان» است. او همچنین تاکید کرد که «خلع سلاح هسته‌ای بازورگویی، قلدری و رفتارهای گانگستری» به نتیجه نمی‌رسد. همزمان نیز سناتور جمهوری خواه «لیندسی گراهام» با استفاده از توئیت جنجالی دونالد ترامپ که بعد از دیدار با «کیم جونگ اون»، خواب آسوده را برای جهانیان وعده داد، گفت که خواب راحت از چشمان رهبران کره شمالی ربوده خواهد شد. حالا با سکوتی تقریبا شش ماهه پس از بحث درباره «دکمه اتمی»، جنگ لفظی واشنگتن- پیونگ یانگ دوباره از سر گرفته شده است. پیونگ یانگ برای حسن نیت، تاکنون چند گروگان آمریکایی را به کشورشان بازگردانده و یک سایت آزمایش اتمی را جلوی چشم خبرنگاران منفجر کرده است. ترامپ نیز می‌گوید که برای کاهش هزینه‌ها از «بازی جنگی» و مانورهای نظامی در نزدیکی کره منصرف شده است. در این میان برای ادامه راه، «ضمانت» واژه گم شده روابط پیونگ یانگ و واشنگتن است. بر خلاف فضای بسته خبری در کره شمالی، کیم جونگ اون حتما اخبار را دنبال و تاریخ را مرور می‌کند و بدعهدی آمریکا در برجام یا تهدیدهای جان بولتون درباره خلع سلاح با مدل لیبی را به یاد دارد. دکمه اتمی هنوز روی میز اون است و موشک‌های بالستیکی که واشنگتن را هدف قرار دهند، همچنان وجود دارند. ترامپ در حالی از خواب آسوده آمریکا در پی مذاکرات اخیر سخن می‌گوید که حاضر نیست قدمی برای صلح کره با کاهش تحریم‌های اقتصادی بردارد. کره شمالی نیز می‌داند تا زمانی که زرادخانه بزرگ بمب‌های اتمی و موشک‌های بالستیک هسته‌ای را در اختیار دارد، این واشنگتن است که باید به خواسته هایش تن دهد و تا زمانی که تضمین‌های واقعی در کار نباشد، بعید به نظر می‌رسد این کشور حاضر به از بین بردن این تسلیحات با ارزش باشد.

تهدید نخست‌وزیر انگلیس به خروج کامل از اتحادیه اروپا

شکاف در کابینه «می»

کمتر از ۴۸ ساعت پس از اعلام نخست‌وزیر انگلیس مبنی بر کسب موافقت کلی اعضای کابینه درباره برنامه خروج از اتحادیه اروپا «بوریس جانسون» وزیر خارجه انگلیس، «دیوید دیویس» وزیر برگزیت و معاون او «استیو بیکر» که رئیس «وزارتخانه خروج از اتحادیه اروپا» است، استعفای خود را اعلام کردند. نخست‌وزیر انگلیس نیز دقایقی پس از استعفای وزیر خارجه‌اش به مجلس عوام رفت و از آن جا اتحادیه اروپا را تهدید کرد که اگر با برنامه پیشنهادی لندن برای برگزیت موافقت نکند، انگلیس بدون هیچ توافق جانبی، به یک باره از اتحادیه خارج می‌شود. «ترزا می» گفته بود که به طرحی بر پایه توافقی جمعی درباره شالوده روابط آینده بریتانیا با اتحادیه اروپا در دوران پسا برگزیت رسیده است. اما «دیویس» در متن استعفای خود آورده است که طی یک سال گذشته با مجموعه‌ای از سیاست‌های دولت بریتانیا درباره خروج از اتحادیه اروپا مخالف بوده، اما تسلیم تصمیم جمعی بوده است. وی با یادآوری این که یکی از وعده‌های اصلی حزب محافظه کار در انتخابات پارلمانی، خروج از بازار مشترک و اتحادیه گمرکی اتحادیه اروپا بوده، تصریح کرد که با طرح پیشنهادی اخیر، تحقق این موضوع دور از انتظار به نظر می‌رسد. «می» هر چند استعفای وی را پذیرفت، اما در نامه‌ای گلایه آمیز تصریح کرد که او در دست زمانی استعفا داده است که بریتانیا کمتر از هشت ماه دیگر رسما از اتحادیه اروپا جدا می‌شود. استعفای دیویس، نمادی دیگر از تعارض بین هواداران «برگزیت سخت» یعنی قطع کامل روابط با اتحادیه اروپا با هواداران «برگزیت نرم» یعنی حفظ پاره‌ای پیوندها بین بریتانیا و اتحادیه اروپا در دوره پسا برگزیت است. در واقع «ترزا می» با تصمیم اخیر خود ایده برگزیت نرم را پذیرفته است. در این زمینه بر اساس طرح پیشنهادی اخیر، بریتانیا همچنان به طور موثری با قواعد اتحادیه اروپا پیوستگی خواهد داشت. مهم‌ترین بخش این سند که به «دوستداران تجارت» معروف شده است شامل طرح ایجاد منطقه آزاد تجاری با اتحادیه اروپا برای معامله محصولات کشاورزی و صنعتی بر مبنای قوانین مشترک است. این طرح موجب افزایش نارضایتی برخی اعضای کابینه و طرفداران برگزیت سخت شده است. هواداران برگزیت سخت که مقاماتی مانند «بوریس جانسون» وزیر امور خارجه و «دیوید دیویس» وزیر مستعفی برگزیت در آن دیده می‌شوند، خواستار قطع تمام وابستگی‌های بریتانیا به نهادهای اروپایی و بازتعریف آن در چارچوب همکاری‌های مستقل میان دو طرف هستند.

ایتالیا

ایتالیا در تلاش برای بستن بنادر خود روی پناهجویان

دولت ایتالیا پس از جلوگیری از عبور کشتی‌های نهادهای خیریه حامل پناهجویان، اعلام کرد که بنادر خود را به روی کشتی‌های نظامی اروپایی با سرنشینان پناهجویان می‌بندد. «ماتئو سالوینی» وزیر کشور ایتالیا گفت که درخواست خود را به میز اروپا در «اینسبروک» خواهد برد. بر اساس توافقات پیشین ایتالیا با اروپا، پناهجویان نجات داده شده در دریا تنها به ایتالیا منتقل می‌شوند. اما «جوزپه کنته» نخست‌وزیر جدید ایتالیا که از اول ماه ژوئن به قدرت رسیده است، از سیاست‌های بستن مرزهای اروپا حمایت می‌کند. از سال ۲۰۱۴، حدود ۶۵۰ هزار تن از پناهجویان آفریقایی وارد سواحل ایتالیا شده‌اند.

عربستان

شروط صهیونیست‌ها برای فعالیت‌های هسته‌ای عربستان

رژیم صهیونیستی بعد از مأیوس شدن از لغو معامله چندین میلیارد دلاری هسته‌ای میان عربستان و آمریکا شروطی را برای فعالیت‌های هسته‌ای ریاض تعیین کرد. این شروط عبارت‌اند از: مقامات اسرائیلی باید از ابتدا در جریان مذاکرات ریاض و واشنگتن در زمینه هسته‌ای باشند. رژیم صهیونیستی باید در جریان مکان نصب راکتورهای عربستان قرار گیرد و این راکتورها نباید در نزدیکی دریای سرخ بنا شود. عربستان حق ندارد اقدام به غنی سازی اورانیوم کند. ریاض حق ندارد آب سنگین تولید کند. پلوتونیم یا سوخت هسته‌ای تنها از طریق آمریکا در اختیار عربستان قرار گیرد.

عراق

نشست مالکی، العبادی و عامری درباره فراکسیون اکثریت

نوری مالکی، رهبر حزب «دولت القانون» و معاون رئیس جمهور عراق، حیدر العبادی، نخست وزیر این کشور و هادی عامری، رهبر ائتلاف الفتح، نشستی را در منزل «عبدالحلیم الزهیری»، از رهبران حزب الدعوة برگزار کردند. در این میان، «احمد الاسدی»، سخنگوی ائتلاف الفتح به المیادین گفت که توافق‌های به دست آمده تا این لحظه به منزله برداشتن گام‌هایی رو به جلو در مسیر تحقق یک ائتلاف اکثریت است. ائتلاف فتح خواهان بازشماری بخشی از آرا برای پایان دادن به اختلافات درباره صحت نتایج انتخابات است. این در حالی است که تاکنون چندین مرکز نگهداری آرا در آتش سوخته است.

سوریه

پاسخ سوریه به حمله رژیم صهیونیستی به فرودگاه T-4

پدافند هوایی سوریه حمله موشکی رژیم صهیونیستی به فرودگاه نظامی T-4 در حومه حمص را دفع کرد و به یکی از جنگنده‌های مهاجم آسیب رساند. همچنین دیگر جنگنده‌های رژیم صهیونیستی مجبور به ترک حریم هوایی سوریه شدند. یک منبع نظامی در مصاحبه با خبرگزاری رسمی سوریه گفت: پدافند هوایی مایک شنبه شب حمله اسرائیل به فرودگاه تی فور در حومه شرقی حمص را دفع و چندین موشک را که فرودگاه را هدف قرار داده بودند، سرنگون کرد. این فرودگاه در آوریل گذشته آماج حمله دو جنگنده اف ۱۵ قرار گرفت و سوریه در آن هنگام رژیم صهیونیستی را مسئول حمله خواند.

برنامه سفرهای خارجی اردوغان بعد از مراسم تحلیف

دیدار سلطان از همسایگان ترک زبان

رئیس جمهوری ترکیه پس از برگزاری مراسم تحلیف و معرفی وزیران کابینه جدید خود، قرار است امروز به جمهوری آذربایجان و منطقه ترک نشین قبرس سفر کند. سفر اردوغان به جمهوری آذربایجان و جمهوری خودخوانده قبرس، نشان می‌دهد ترکیه همچنان در جهت حفظ و تامین منافع ملی خود است. به ویژه این که برای حفظ موقعیت در منطقه، دولت آنکارا، قبرس و جمهوری آذربایجان را محدوده سنتی حوزه نفوذ ترکیه می‌داند. این نخستین بار نیست که اردوغان به این سفرها اقدام کرده است.

در دوره‌های پیشین نیز اقدام‌های مشابه ترکیه نشان داد که برای آنکارا محدوده به اصطلاح حوزه نفوذ سنتی بسیار اهمیت دارد. به نظر می‌رسد هدف از سفرهای رئیس جمهوری ترکیه به باکو و نیکوزیا، نشان دادن اهمیت جمهوری آذربایجان و قبرس ترک نشین برای دولت اردوغان است. تلاش وی نیز بر نشان دادن رویکرد پان ترکیستی و تلاش به منظور تحکیم هر چه بیشتر روابط با متحدان خود و به رخ کشیدن اتحادهای به اصطلاح زبانی و نژادی متمرکز است. به گفته برخی کارشناسان، از پیش از روی کار آمدن دولت حزب عدالت و توسعه به رهبری اردوغان در ترکیه، دولت‌های لائیک حاکم بر آنکارا با نگرشی پان ترکیستی به جمهوری آذربایجان و کشورهای آسیای مرکزی منهای تاجیکستان می‌نگریستند و بعد از فروپاشی شوروی به برقراری و گسترش رابطه با این کشورها اقدام کردند. بر اساس همین نگاه پان ترکیستی، نهادهایی تاسیس و نشست‌هایی هم در سطوح مختلف در پایتخت‌های این کشورها برگزار شده است.

■ توفان اخراج در ترکیه

از سوی دیگر با انتشار تازه‌ترین فرمان اضطراری رئیس جمهور ترکیه، بیش از ۱۸ هزار نفر اخراج شدند. نیمی از این اخراج شدگان را کارکنان پلیس و بیش از پنج هزار تن دیگر را نظامیان تشکیل می‌دهند. اتهام اصلی این افراد، ارتباط با کودتای نافرجام جولای ۲۰۱۶ است. نزدیک به ۲۰۰ معلم و استاد دانشگاه نیز بر پایه فرمان رئیس جمهوری از کار برکنار و سه روزنامه و یک شبکه تلویزیونی بسته شدند. بعد از کودتا و اعلام وضعیت اضطراری در آن کشور بیش از ۱۰۰ هزار نفر به دستور اردوغان از کار برکنار شده‌اند.

راهبرد داعش دیگر تصرف سرزمین نیست

در مسیر بازسازی

این روزها صحبت از داعش در واقع صحبت از گروه تروریستی است که در ضعیف‌ترین شرایط خود به سر می‌برد. هم اکنون گروه تروریستی داعش بسیاری از مناطق و قلمروی خود در عراق و سوریه را از دست داده و بر اساس برخی آمار، تعداد اعضای این گروه به کمتر از سه هزار نفر رسیده است.

حال یک گزارش غربی از تلاش داعش برای بازسازی خود سخن می‌گوید. در گزارش مرکز مطالعاتی سوفان، گفته شده است که داعش در تلاش برای بازگشت خود به میدان، هدفش را بازگشت به سال ۲۰۱۳ قرار داده است.

این همان سالی است که داعش در قالب گروه تروریستی «القاعده عراق» فعالیت می‌کرد و هدف خود را قتل عام و حمله به نیروهای امنیتی عراقی قرار داده بود. با این حال داعش به سرعت توانست مناطقی از عراق و سپس سوریه را اشغال و در سال ۲۰۱۴ خلافت اش را در موصل اعلام کند. اما عمر خلافت داعش چندان طولانی نبود و هم اکنون که در سال ۲۰۱۸ به سر می‌بریم، داعش از یک گروه تروریستی فعال به یک گروه تروریستی در سایه اما تهدید کننده تبدیل شده است. با این حال تلاش داعش برای بازگشت به سال ۲۰۱۳ بر اساس برنامه‌هایی صورت می‌گیرد که این گروه تروریستی در آن سال دنبال می‌کرد. در آن سال داعش که با نام القاعده عراق شناخته می‌شد، با عضوگیری و برنامه‌های تبلیغاتی کمپینی را برای آزادسازی هزاران نفر از اعضای زندانی خود در عراق به راه انداخت و در این کمپین با تشویق به قتل سربازان و افسران پلیس توانست فضای ارعاب و ترس لازم را در میان نیروهای امنیتی ایجاد کند. هم اکنون نیز داعش اگرچه در مقایسه با گذشته نیروهای بسیار کمتری دارد، اما به مانند همان سال‌های قبل از تاسیس خلافت در موصل، تمرکز خود را به جای تصرف دوباره سرزمین، بر افزایش حملات و اقدامات تروریستی به ویژه علیه نیروهای امنیتی قرار داده و در برخی استان‌ها و مناطقی که به زعم خود امکان عضوگیری دارد، اقدام به ایجاد هسته‌های پراکنده و کوچک کرده است. به اعتقاد نویسندگان این گزارش، قتل و کشتار نیروهای امنیتی یکی از آسان‌ترین و در عین حال اثرگذارترین روش‌هایی است که داعشی‌ها در شرایط فعلی که نیروی کافی ندارند، دنبال خواهند کرد تا از این طریق بتوانند اعلام موجودیت کنند و عضوگیری جدید را ادامه دهند.

همچنین بخش مهمی از تحرکات داعش در ابتدای حضورش در عراق از طریق فعالیت‌های تبلیغی مجازی و حضور گسترده در اینترنت صورت گرفت که هم اکنون نیز همین اطلاع رسانی و تبلیغات از سوی رسانه‌های وابسته به داعش ادامه دارد. در واقع اگرچه داعش در عراق و سوریه توان و ظرفیت خود را روی زمین از دست داده، اما با وجود این شرایط شکننده و بسیار ضعیف، رسانه‌های وابسته به داعش همچنان فعال و در حال تهیه برنامه هستند.

علاوه بر این، وجود واحدهای پولی دیجیتال و رمزگذاری شده از جمله بیت کوین این امکان لازم را برای داعش ایجاد کرده است تا بتواند حمایت مالی از اعضای تاثیرگذار خود را در سراسر جهان ادامه دهد. با این حال آن چه در گزارش مرکز سوفان به آن کمتر پرداخته شده، نقش ثبات دولت‌های مرکزی در تضعیف گروه تروریستی داعش است. تردیدی نیست که تثبیت دولت‌ها در بغداد و دمشق، بزرگ‌ترین مانع تحرکات داعش خواهد بود و تنها با وجود دولت مرکزی مقتدر است که می‌توان تحرکات گروه‌های تروریستی در منطقه از جمله داعش را محدود کرد.

مادلین آلبرایت:

میهن دوستم اما...

میهن دوستم اما از موج ناسیونالیستی کنونی در آمریکا و از این که مردم جنبه‌های مثبت گلوبالیزاسیون را نمی‌بینند و احساس تعلق به میهن شان را از دست رفته می‌دانند، نگرانم. گرچه نشانه‌هایی از فاشیسم را می‌بینم، ولی باور ندارم که این همان فاشیسم قرن بیستم است. رایش سوم تکرار نخواهد شد. سابقه ایده دموکراسی به دوران آنتیک برمی‌گردد و در طول تاریخ رویه‌ها و رویکردهای متفاوتی در عرصه سیاسی و اجتماعی امتحان شده‌اند، اما در انتها این لیبرال دموکراسی بوده که پیروز بیرون آمده است. مهم‌ترین جنبه لیبرال دموکراسی هم شاید تلاش برای مصالحه و سازش است. ولی پوپولیست‌ها بر عکس عمل می‌کنند. آن‌ها روی شکاف‌های جامعه سوار می‌شوند و آن را عمیق‌تر می‌کنند و به این ترتیب امکان توازن و تعادل در جامعه را از بین می‌برند. ترامپ را نیز یک فاشیست نمی‌دانم، بلکه او را ضددموکراسی می‌دانم که از احترام به نهادهای یک جامعه دموکراتیک و مطبوعات آزاد آن سرباز می‌زند و آن‌ها را دشمن مردم می‌خواند. وقتی که پرهای یک مرغ را تک تک بکنی، مردم زیاد متوجه نمی‌شوند. به عبارت دیگر، مردم به سادگی متوجه حرکت تدریجی ترامپ برای نابودسازی نهادهای دموکراتیک جامعه آمریکا نمی‌شوند. مشکل این است که محبوبیت ترامپ رو به افزایش است و جمهوری خواهان هم ترس دارند که به تقابل با او درآیند.

اظهار نظر روز

ملانی کمت:

شگرد اقتصادی اردوغان برای پیروزی

در دهه ۲۰۰۰ میلادی ترکیه یک الگوی موفق اجتماعی و اقتصادی برای دیگر کشورهای منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا تصور می‌شد. اما چگونه حزب عدالت و توسعه از زمان به قدرت رسیدنش در سال ۲۰۰۲ منابع عمومی را بسیج و توسعه اقتصادی محلی را دنبال کرد. پیشنهاد برگزاری انتخابات زودهنگام در ترکیه که به‌طور بالقوه قدرت رجب طیب اردوغان، رئیس جمهور این کشور را تقویت کرد، در میانه آشفتگی قابل توجه اقتصاد کلان مطرح شد. در ماه می امسال، نرخ تورم سالانه به بیش از ۱۲ درصد افزایش یافت. این در حالی است که از ابتدای سال، لیر ترکیه حدود ۲۰ درصد ارزش خود را در مقابل دلار و یورو از دست داد. تحلیل گران بین‌المللی از جمله کارشناسان مؤسسه خدمات مالی آمریکایی «مودی» درباره پیش‌بینی خود از نرخ رشد اقتصادی ترکیه تجدیدنظر کرده‌اند. عجم اوغلو و اوجش خاطرنشان می‌کنند که چطور زوال اقتصاد کلان ترکیه به دنبال سقوط شوم کیفیت نهادهای اقتصادی و سیاسی کشور بروز خواهد کرد. در حالی که نگرانی‌ها درباره قدرت اقتصاد ترکیه تشدید شده است، درباره نحوه مدیریت منابع عمومی و نیز تمرکز بر توسعه اقتصادی در برخی استان‌ها از زمان روی کار آمدن حزب عدالت و توسعه در سال ۲۰۰۲ چه می‌توان گفت؟ تحلیل‌های اخیر درباره اقتصاد ترکیه نشان می‌دهد، حزب عدالت و توسعه با اختصاص سازمان‌یافته منابع مالی عمومی به استان‌های مختلف برای جذب آرا، برندگان و بازندگان محلی را هدف قرار داده است.

منابع مالی عمومی در ترکیه به‌شدت متمرکز است. برای مثال در سال ۲۰۰۵ سهم درآمد مالیاتی دولت‌های محلی از کل درآمد مالیاتی تنها ۷/۶ درصد بود. در رده بالای تمرکز منابع مالی عمومی این فرصت را برای دولت ترکیه فراهم کرد تا بتواند بدون توجه به اصول «حکمرانی خوب» منابع عمومی کشور را برای منافع خود هزینه کند. حزب عدالت و توسعه با استفاده از تسلط ماهرانه خود بر نحوه هزینه کرد منابع مالی دولت از هیچ فرصتی برای تشویق و تنبیه رأی‌دهندگان دریغ نکرد. از سوی دیگر، کنترل عملی حزب عدالت و توسعه بر پارلمان ترکیه اساسا کنترل دولت را بر منابع مالی عمومی افزایش داده است. برخی تحلیل گران با تمرکز بر تحکیم بیشتر قدرت توسط حزب عدالت و توسعه، چگونگی اختصاص منابع مالی عمومی برای مقاصد سیاسی توسط حزب را بررسی کردند. نتایج نشان داد که حزب عدالت و توسعه کالاهای استثناپذیر را از طریق کانال‌هایی به استان‌هایی منتقل کرده‌اند که پایگاه رأی اردوغان هستند و کالاهای استثناناپذیر را به استان‌هایی فرستاده‌اند که در آن جا رقابت تنگاتنگی بین اردوغان و رقبای انتخاباتی او وجود داشت. به عبارت دیگر دولت مرکزی به‌طور هدفمند بودجه جاری بیشتری را به استان‌هایی اختصاص داده است که پایگاه رأی حزب عدالت و توسعه هستند. این در حالی است که به استان‌هایی که سهم رأی حزب حاکم از سهم متوسط کشوری پایین‌تر است، بودجه عمرانی بیشتری مانند سرمایه‌گذاری در امور زیربنایی اختصاص داده شده است. حزب عدالت و توسعه در استان‌هایی که پایگاه رأی شان محسوب می‌شود، مقادیر قابل توجهی از مخارج عمومی را به امور مربوط به آموزش‌وپرورش، دفاع و در نهایت امور فرهنگی و مذهبی اختصاص داده است؛ ردیف بودجه آموزش‌وپرورش در ترکیه حدود ۳۵ درصد از کل بودجه جاری را تشکیل می‌دهد که جزو مهم‌ترین ردیف‌های بودجه است. از طرف دیگر، حتی بدون توجه به میزان توسعه‌یافتگی مناطق مختلف و شاخص‌های اجتماعی-اقتصادی شان، می‌توان گفت پایگاه‌های استانی رقیب اصلی اردوغان یعنی حزب جمهوری خواه خلق با دریافت کمترین بودجه از سوی دولت مرکزی در اکثر ردیف‌های بودجه، بزرگ‌ترین بازنده این بازی بودند. از نظر سیاسی، این یافته‌ها نشان می‌دهد که برخی بخش‌ها به الگوهای صلاحدیدی و جهت‌گیری‌های حزبی برای مخارج و سرمایه‌گذاری تمایل کمتری دارند و از این رو با اختصاص عادلانه منابع در زمینه مسائل اقتصادی و اجتماعی، تابع منطق برنامه‌ریزی شده‌ای هستند. اما دیگر بخش‌ها بیشتر به دنبال اهداف حزبی خود هستند که طبعا پیامدهای منفی برای توسعه پایدار و عادلانه به دنبال خواهد داشت. تحقیقات اخیر شواهدی برای این ادعا مطرح کرده است؛ این تحقیقات نشان می‌دهد، دولت ترکیه بنا بر میزان حمایت استان‌های مختلف از حزب حاکم در انتخابات سراسری و بدون توجه به بحث عدالت و کارایی مخارج، برندگان و بازندگان محلی را انتخاب کرده است. در دهه ۲۰۰۰ ترکیه الگوی موفق اجتماعی و اقتصادی بسیاری از کشورها در منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا بود. اما اکنون انتقادات بسیاری متوجه حزب حاکم، الگوی توسعه اقتصادی و به‌ویژه شیوه تصمیم‌گیری صلاحدیدی و ناعادلانه آن‌ها شده است. شواهد بسیاری وجود دارد که نشان می‌دهد تصمیم‌گیری‌های صلاحدیدی از طریق اختصاص استراتژیک منابع عمومی، مالیات و مقررات نه‌تنها بر بنگاه‌ها و گروه‌های مختلف کسب‌وکار در کشور اثرگذار است بلکه روند عملکرد اقتصادی در استان‌های مختلف عملا تحت‌تأثیر گرایش‌های سیاسی آن‌ها قرار می‌گیرد.

خبر متفاوت

مشکل هولناک زنان روهینگیایی

سی ان ان: صدها زن و دختر روهینگیایی هم اکنون در کمپ‌های مهاجران در بنگلادش زندگی می‌کنند. آن‌ها خود را آماده می‌کنند تا نوزادانی را به دنیا بیاورند که به واسطه تجاوز سربازان ارتش میانمار در ۹ ماه پیش بارداری شدند. طبق گزارش شورای سازمان ملل متحد، نیروهای بشردوستانه خدماتی را برای بیش از ۲۷۰۰ نفر که از خشونت‌های جنسی نجات پیدا کردند، فراهم کرده است. به گفته سازمان‌های امدادرسان، بسیاری از زنان و دختران روهینگیایی سال گذشته هنگام فرار از دست قتل و غارت و تجاوز نیروهای ارتشی میانمار، مورد تجاوز قرار گرفتند.